

1. Czym są i czym się zajmują międzynarodowe organizacje pozarządowe?

a. 1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Po przeprowadzonej lekcji uczeń:

- wie, czym są organizacje międzyrządowe i organizacje pozarządowe,
- wie, co to są organizacje non-profit,
- zna rodzaje międzynarodowych organizacji pozarządowych,
- zna ilość i konkretne przykłady międzynarodowych organizacji pozarządowych,
- zna funkcje międzynarodowych organizacji pozarządowych,
- wie, czym jest *Amnesty International* i jaką działalność prowadzi.

ii. b) Umiejętności

Uczeń:

- identyfikuje poszczególne organizacje z konkretnymi obszarami stosunków społecznych i aktywności społecznej (np. *Human Rights Watch* – prawa człowieka; MKOL – sport; *Caritas* – pomoc humanitarna),
- podaje przykłady międzynarodowych organizacji pozarządowych, których działalność ma znaczący wpływ na stosunki międzynarodowe (przede wszystkim organizacje broniące praw człowieka),
- analizuje działalność konkretnej organizacji i na podstawie wiedzy o obszarach jej aktywności określa jej charakter,
- wyszukuje materiały źródłowe dotyczące wybranej międzynarodowej organizacji pozarządowej i na ich podstawie przygotowuje syntetyczną notatkę i prezentację uzyskanych informacji.

b. 2. Metoda i forma pracy

Heureka: nauczyciel pyta uczniów, czy mogą wymienić jakiegokolwiek organizacje pozarządowe o międzynarodowym zasięgu. Uczniowie prezentują swoje wiadomości. Opisują cele i charakter działalności znanych im organizacji.

Metoda podająca: nauczyciel przedstawia ogólną charakterystykę międzynarodowych organizacji pozarządowych. W formie wcześniej przygotowanego referatu jeden z uczniów przekazuje informacje dotyczące funkcjonowania *Amnesty International*.

c. 3. Środki dydaktyczne

Materiały informacyjne dotyczące działalności *Amnesty International*.

d. 4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

Uczniowie wymieniają znane im międzynarodowe organizacje pozarządowe. W oparciu o swoją wiedzę przedstawiają cele i charakter ich działalności.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Międzynarodowe organizacje pozarządowe i ich ogólna charakterystyka:
  - międzynarodowe organizacje pozarządowe jako organizacje skupiające osoby fizyczne lub prawne z różnych państw i nienastawione na zysk,
  - rozróżnienie międzynarodowej organizacji pozarządowej od międzynarodowej organizacji międzyrządowej, w której skład wchodzi państwa, i która posiada podmiotowość prawnomiędzynarodową,
  - podział międzynarodowych organizacji pozarządowych ze względu na: dostępność (otwarte i zamknięte), zasięg (powszechne, regionalne) i liczbę członków (masowe i elitarne),
  - podział międzynarodowych organizacji pozarządowych ze względu na profil ich działalności (m.in. sportowe, wyznaniowe, humanitarne, gospodarcze, zawodowe, ekologiczne),
  - najważniejsze funkcje międzynarodowych organizacji pozarządowych (m.in. rozwijanie kontaktów między ludźmi, wywieranie nacisków na rządy, różnego rodzaju działalność pomocowa).
2. Działalność międzynarodowych organizacji pozarządowych na przykładzie *Amnesty International*:
  - data założenia *Amnesty International*, miejsce głównej siedziby (Londyn) i struktury,
  - niesienie pomocy więźniom politycznym, respektowanie prawa do sprawiedliwego procesu, zniesienie tortur i kary śmierci jako główne cele działalności *Amnesty International*,
  - formy działalności *Amnesty International*,
  - jak *Amnesty International* wpływa na rządy państw, gdy te dopuszczają się łamania praw człowieka,
  - przykłady działalności *Amnesty International* w ostatnich latach (m.in. Chiny),
  - docenienie znaczenia organizacji poprzez uhonorowanie jej pokojową nagrodą Nobla w 1977 roku.

iii. c) Faza podsumowująca

Nauczyciel podaje przybliżoną liczbę funkcjonujących obecnie międzynarodowych organizacji pozarządowych. Wskazuje na ich rosnące znaczenie w stosunkach międzynarodowych.

e. 5. Bibliografia

1. *Mały słownik stosunków międzynarodowych*, pod red. G. Michałowskiej, wyd. 3, WSiP, Warszawa 1999.

f. 6. Załączniki

i. a) Zadanie domowe

Wybierz jedną z organizacji pozarządowych. Wyszukaj informacje na jej temat: czym się zajmuje, kto do niej należy, jakie formy przybiera jej działalność, czy ma swoich przedstawicieli w naszym kraju, itd. Przedstaw przyczyny jej powstania, uzasadnij potrzebę jej istnienia i oceń efektywność jej działalności (wypowiedź ustna na podstawie notatek).

g. 7. Czas trwania lekcji

45 minut

h. 8. Uwagi do scenariusza

Wiek XX, stulecie globalizacji, stał się świadkiem prawdziwej eksplozji organizacji pozarządowych. Ich liczba, sięgająca dziś 6 tysięcy, nie pozwala na chociażby częściowe ich wymienienie, nie mówiąc już o wiedzy na temat charakteru ich działalności.

Warto jednak przynajmniej kojarzyć nazwy tych największych, o zasięgu ogólnoswiatowym.

Wskazanie na zjawisko i zachęcenie do jego bliższego poznania powinno stać się głównym celem lekcji. Nie ulega wątpliwości, że bardzo ciekawym i wartościowym elementem byłoby zaproszenie do udziału w zajęciach członka jednej z organizacji pozarządowych, który mógłby podzielić się informacjami na temat jej praktycznego funkcjonowania.